

Ռովմը հաստատում է տեսիլքը — Թիվ Երկրորդ

ادی اود یناژۆد هل ینی بن شۆپ ینی بن ب و امۆد ینی وهه
هه ینی سان

Jeff Pippenger
2024-07-05

Uye muri ibyo bihe, benshi bazahagurukira kurwanya umwami w’epfo; kandi n’abanyazi bo mu bwoko bwawe bazishyira hejuru kugira ngo bashyireho iyerekwa; ariko bazagwa. Daniyeli 11:14.

Ubunene obuchanileyo bobukhosi bemihla yokugqibela obumelwe njengeRoma yanamhlanje, ngoko ke obungamandla “amisela umbono,” bubalulekile yaye bunentsingiselo yosindiso. Bumelwa njengelungu lenkqubo yokugqibela yokuvavanywa kwabaliwaka elikhulu elinamashumi amane anesine. Igama elithi “umbono” kule ndinyana lelona gama linye lesiHebhere awakhetha uSolomon xa wayechaza isizathu sokuba abantu bakaThixo batshabalale.

Nga kusali apali umonesho, abantu bafwa: lelo uyo usunga amafunde, alishuka. Imyashi 29:18.

Abahanuzire bose bavuga mu buryo burushaho kweruye ibyerekeye iminsi y’imperuka kuruta ikindi gihe icyo ari cyo cyose cy’amateka yera, kandi umuburo wa Salomo werekeye akamaro ko kugira “iyerekwa” ni ikibazo cy’ubugingo n’urupfu. Ukuri buri gihe gutandukanya kandi kukabyara ibyiciro bibiri by’abaramya. Muri uwo murongo, hari icyiciro kimbuka n’icyiciro gikomeza amategeko gifite umunezero. Ariko rero, bikwiriye kwitonderwa ko inama ya Salomo ishyizwe mu rwego rw’impaka zerekeye “ukuri.” Nanone kandi iri mu rwego rw’umugani w’abakobwa cumi, kuko umugani w’abakobwa cumi ari cyo kigereranyo nyamukuru cy’uburambe bw’ubwoko bw’Imana mu minsi y’imperuka.

Umupumbavu avuga ibiri mu mutima we byose; ariko umunyabwenge abizigama kugeza hanyuma. Iyo umutware atega amatwi ibinyoma, abagaragu be bose baba abanyabyaha. Umukene n’umuntu w’umuriganya baturira hamwe; Uwiteka ni we umurikira amaso yabo bombi. Umwami ucira abakene urubanza ari uwizerwa, intebe ye y’ubwami izakomera iteka ryose. Inkoni no gucyaha bitanga ubwenge; ariko umwana urekewe uko yishakiye ateza nyina isoni. Iyo abanyabyaha bagwiriye, ibicumuro birushaho kwiyongera; ariko abakiranutsi bazabona kugwa kwabo. Hana umwana wawe, na we azaguha ihumure; koko azanezeza ubugingo bwawe. Aho hatari iyerekwa, abantu bararimbuka; ariko ukomeza amategeko arahirwa. Imigani 29:11–18.

Haina nia’puni yaña siha ni malâgu’-ñiha otro na entendimiento put I Roma moderno ke guahu hu guinaya que para hu tultul i dedu giya siha. I intension-hu ha’ para u in-ilustra na si Solomon ha cho’ guekuentâyi dos klâsen adoradot, ni ha na’an siha taegue ni “mâtungo’ na taotao” yan “mamanglo’ na taotao.” I “mamanglo’” ma identifika lokkue’ taegue i “taotao ánai makmâta.” I mâtungo’ yan i mamanglo’ na birhen siha gi i parabla, ma identifika lokkue’ gi i profetiku na linian

Daniel kapitulo dose taegue i mātungo’ yan i makmāta.

Bangi mukezebwa, ne batukuzibwa, ne bagezesebwa; naye ababi balikola obubi: so tewali ku babi alitegeera; naye abalina amagezi balitegeera. Danyeri 12:10.

सुलैमान और दानयियेल एक-दूसरे से सहमत हैं, क्योंकि अंतमि दनिों में समस्त भवष्यद्वाणी-संबंधी साक्ष्य परस्पर मेल खाते हैं। बुद्धमिान “ज्ञान की वृद्धि” को समझते हैं।

Na abalina obwenge balyaka ng’obumasamasa obw’eggulu; era abalireetera bangi obutuukirivu balyaka ng’emmunyeenye emirembe n’emirembe. Naye ggwe, ai Danyeri, ggala ebigambo bino, era osseeko akabonero ku kitabo, okutuusa ku biro eby’enkomerero: bangi baliddukana eruuyi n’eruuyi, era okumanya kuli Yongera. Danyeri 12:3, 4.

Vesa ya ikumi igaragaza uburyo bw’igeragezwa ry’intambwe eshatu buyungurura abari b’isugi, bahamagawe kugira ngo babe mu bihumbi ijana na mirongo ine na bine. Muri ibyo byombi, uburyo bwo kuyungurura no kugerageza bushingiye ku kumenya niba abo b’isugi basobanukiwe ukwiyongera k’ubumenyi (iyerekwa) kwafunguwe mu gihe cy’imperuka mu mwaka wa 1989.

“mwisho wa wakati” katika siku za mwisho ulikuwa mwaka 1989, wakati aya ya arobaini hadi arobaini na tano za Danieli kumi na moja zilipofunuliwa. Ndipo ilipothibitishwa kwamba mada ya aya hizo ilikuwa kuinuka na kuanguka kwa mwisho kwa mfalme wa kaskazini. Ndipo ilipothibitishwa kwamba mfalme wa kaskazini katika aya hizo ni mamlaka ya upapa ya siku za mwisho. Uvuvio hautumii kamwe usemi “Roma ya Kisasa.” Usemi huo uliundwa nami, kuwakilisha mamlaka ya upapa ya siku za mwisho, kwa maana kwa namna ya kinabii “kisasa” huwakilisha siku za mwisho. Ellen White hakutumia kamwe usemi “Roma ya Kisasa.”

Ku na echiche ndi na-ezighi ezi banyere onye eze ugwu ahụ n'amaokwu isii ikpeazu nke Daniel iri na otu, ma e nwere naanị otu nghota ziri ezi. E sitere n'aka otutu ndi àmà amuma nweta nghota ahụ nke na eze ugwu ahụ n'amaokwu ndi ahụ bu ike nke papa. Amaokwu nke iri anọ na-amalite site n'ikowaputa na papasi natara onya na-egbu egbu n'afọ 1798, mgbe ahụ amaokwu nke iri anọ na otu ruo nke iri anọ na atọ na-akowaputa usoro ndi metutara ogwugwo nke onya ahụ na-egbu egbu. Amaokwu nke iri anọ na anọ na-akowa ozi ahụ nke na-ewe iwe papasi ma na-eduga n'amaokwu nke iri anọ na ise, mgbe ike nke papa na-abia na njedebe ya ikpeazu na nke zuru ezu. Ohu ahụ e mepere emepe na 1989 bu ohu nke mbilite ikpeazu na odida ikpeazu nke ike nke papa n'ubochi ikpeazu. Ohu ahụ bu mmuba nke ihe omuma nke na-amiputa ma na-egosiputa otu abuo nke ndi na-efe ofufe, dabere n'inara ma o bu iju ihe omuma di n'amaokwu ndi ahụ.

1989년에 지식의 증가가 봉함 해제된 바로 그 장에 따르면, “스스로 높이며” 마침내 “엎드러질” “네 백성 중 강포한 자들”은 그 “이상”을 확립하는 표상이다. 마지막 체질에서 첫 번째 시험 질문은 누가 “네 백성 중 강포한 자들”로 표상되는가 하는 것이니, 이는 그들이 그 “이상”을 확립하는 예언적 표상이기 때문이다. 그 강포한 자들은 교황권인가, 아니면 미국인가?

Buku za Danieli na Ufunuo ni kitabu kilekile, zikisimamia mashahidi wawili wa mstari uleule wa unabii. Danieli ni mwanzo na Ufunuo ni mwisho, na pamoja zinawakilisha mashahidi wawili wa kweli ambayo imefunguliwa muhuri wakati wa mwisho katika mwaka wa 1989.

Daniël pêvajoya paqijkirinê diyar dike ku dema Şêrê tîra Yêhûda di sala 1989-an de ayetên çil heta çil û pêncan vekir, hate pêk anîn. Di wê demê de pêvajoyekî ceribandî dest pê kir da ku were diyarkirin û eşkerekirin ka kî dê bibin “kahîn”ên ku gelê peymanê pêk tînin, yên ku di rojên dawî de ew sed û çil û çar hezar in. Hûşê jî zêde dike ku yên ku zêdebûna zanîna rojên dawî red dikin, nebin yek ji wan kahînen ku ew sed û çil û çar hezar pêk tînin.

Abantu bange bayabhujswa ngebanga lyokuswela ulwazi; ngoba wena ulalile ulwazi, lami ngizakulala, ukuze ungabi ngumpristi kimi; njengalokhu usukhohlwe umlayo kaNkulunkulu wakho, lami ngizakukhohlwa abantwabakho. UHoseya 4:6.

Igitabu c'Ivyahishuwe kigaragaza ko ubumenyi bushyizwe ahagaragara bukwangwa n'itsinda rimwe buhesha iryo tsinda kwangwa mbere gato y'uko igihe c'imbabazi gifungwa.

Basi andi bëke: “Mütikarünge ciugo cia ühoro wa ünabii wa ibuku rĩĩ, nĩgũkorwo hĩndĩ ĩyo ĩgĩkinyĩte. Ūrĩa ũtarĩ ũthingu, nĩatige akĩrĩ ũtarĩ ũthingu o ta mbere; na ũrĩa mũthũku, nĩatige akĩrĩ mũthũku o ta mbere; na ũrĩa mũthingu, nĩatige akĩrĩ mũthingu o ta mbere; na ũrĩa mũtheru, nĩatige akĩrĩ mũtheru o ta mbere.” Kũguũrwo 22:10, 11.

ادكه‌ی لَه‌گه‌ل و ،ت‌اده‌د ن‌اش‌ی‌پ ر‌ازه‌ راو‌چ و ل‌چ و ده‌س ی‌ووژئ‌م ی‌ته‌ی‌ار‌له‌ی‌م ی‌ه‌ژاوه‌ت‌سه‌د ،ی‌حه‌و ی‌مه‌ت‌ش‌ی‌رف ئ‌س ی‌راک و م‌ای‌ه‌پ ی‌ی‌ات‌ۆک و ی‌ات‌ه‌رس ر‌ازه‌ راو‌چ و ل‌چ و ده‌س و ن‌اکه‌ی‌ی‌ته‌ی‌ار‌له‌ی‌م ی‌ن‌ت‌س‌خ‌اد ه‌ب ن‌اکه‌ت‌سه‌و ی‌ه‌پ ه‌وادو‌ور ب‌ی‌ره‌ت‌واه ی‌ه‌ن‌او‌وژئ‌م وه‌ئ .ن‌ه‌که‌د ی‌ته‌ی‌ار‌ه‌ن‌ئ‌ون ،مه‌ه‌در‌او‌چ ی‌ش‌ه‌ب ی‌ای‌حه‌ی و س‌ای‌له‌ئ ن‌ه‌ی‌ال‌ه‌ل ه‌ن‌ووم‌ن که‌و ه‌که‌ووژئ‌م وو‌دره‌ ی‌راک .ن‌ه‌که‌د ی‌رای‌د ن‌ی‌س‌ان‌ه‌ب‌ۆت ی‌اگر‌ه‌د ه‌وارد ن‌اش‌ی‌پ ه‌و‌ه‌ن‌اده‌م‌عه‌م .

"Ni guca ka riiri, William Miller agambirira kumenyeshera anthu vyamchindindi vya ufumu wa Chiuta, uku wakulongozga awo wakamupulikizganga kwizira mu mautesi gha uchimi kufika ku kwiza kwachiwiri kwa Khristu. Na kuyezgayezga kulikose, wakasazgiranga nkhangono. Nga ni Yohane Mubapatizi wakapharazgira kunthazi kwiza kwakudanga kwa Yesu na kunozga nthowa ya kwiza Kwake, mwakuyana waka William Miller na awo wakakolerana nayo wakapharazga kwiza kwachiwiri kwa Mwana wa Chiuta." Early Writings, 229, 230.

Ubutumwa bw'Abamillerite bwagaragaje "ibyabaye" bifitanye isano no kurangira kw'igihe cy'imbabazi, nk'uko byashushanyijwe na Eliya na Yohana Umubatiza.

“Kwākwagirira ngē mūno andū makarūgwo nĩ ũgwati ūrĩa marĩ nāguo; na makarūgwo kwĩhaarĩria nĩ ūndũ wa meciiria-inĩ marĩa marĩ magitūma nĩ kũhingo kwa ihinda rĩa wega wa kũheo thayũ.” The Great Controversy, 310.

Na 1989, pamoja na kusambaratika kwa Umoja wa Kisovieti, sehemu ya kitabu cha Danieli iliyohusiana na siku za mwisho ilifunguliwa muhuri, na mchakato wa kujaribiwa ukaanza. Jaribio hilo lilitegemea uwezo au kutoweza kwa watu wa Mungu kuelewa au kukataa kuongezeka kwa maarifa kunakowakilishwa katika aya sita za mwisho za sura ya kumi na moja ya Danieli; aya zinazoelekeza kwenye aya ya kwanza ya sura ya kumi na mbili, inayotambulisha “kufungwa kwa rehema.” Ujumbe wa “matukio yanayohusiana na kufungwa kwa rehema” ndipo ulipofunguliwa muhuri, na kazi ya wale waliokuwa waombaji wa kuwa “makuhani” wa wale mia moja arobaini na

nne elfu ikaanza. Kazi yao ilikuwa “kuelewa” na kutangaza ujumbe unaowakilishwa katika kifungu hicho. Ujumbe na kazi ya wale mia moja arobaini na nne elfu ilikuwa kuwasilisha ujumbe uliokuwa umefunguliwa muhuri ili kuwaamsha wanadamu “kujiandaa kwa matukio ya kutisha yanayohusiana na kufungwa kwa rehema.”

“Bugün, İlyas’ın ve Vaftizci Yahya’nın ruhu ve kudreti içinde, Tanrı’nın tayin ettiği haberciler, deneme süresinin kapanış saatleri ve Mesih İsa’nın kralların Kralı ve rablerin Rabbi olarak görünmesiyle bağlantılı olarak yakında gerçekleşecek olan ciddi olaylara, yargıya bağlı bir dünyanın dikkatini çekmektedirler. Yakında her insan, bedende işlenmiş olan ameller için yargılanacaktır. Tanrı’nın yargı saati gelmiştir ve yeryüzündeki O’nun kilisesinin üyeleri üzerinde, âdeta ebedî mahvın tam eşiğinde duranları uyarmaya yönelik ciddi sorumluluk durmaktadır. Geniş dünyada kulak verecek her insana, sürmekte olan büyük mücadelede tehlikede bulunan ilkeler, bütün insanlığın kaderlerinin bağlı bulunduğu ilkeler, açıkça bildirilmelidir.” Prophets and Kings, 715, 716.

Historia ya Yohana Mbatizaji na Kristo, kadhalika na historia ya Wamillari, yaonyesha ujumbe na kazi ya wale mia moja arobaini na nne elfu. Wote wawili, Yohana na Kristo, waliuelewa ujumbe wao kuwa unawakilisha kufungwa kwa muda wa rehema.

ឯពេលដែលគាត់យំឮពួកផរីស៊ី
និងពួកសាឌូស៊ីជាចរើសមកឯពិធីបុណ្យជម្រុជទឹករបស់គាត់
គាត់ក៏មានពាក្យទៅកាន់ពួកគេថា «ឱ ពូជពង្សសន្តតែសព្វគ្រប់
អ្នកណាមានពុំមានអ្នករាល់គ្នាឱ្យរត់គេពីពុំរំពិរោធដល់នឹងមកដល់?» ម៉ាថាយ
3:7។

Klito ewakisa ukubutwakana kwa Yelusalemu, ukubutwakana okwo na Yohana yali alamulileko Abayudaaya ab’ebibuuzo-buuzo, ng’okuli kumpi. Yesu yakoza okubutwakana okwo ng’akamanyiso k’“obusungu” obutandika bw’ayimirira, nga Mikayiri, mu Danyeri essuula ey’ekkumi n’ebiri, olunyiriri olusooka.

هَبْ وَ، ووب قهر نووب یغای و یر هواب ئب هب مک ینیب یناه یج یکهی امئآ ادم یل هشرؤئ مل حیسم
ین اکهی یتهم اهن .ووچ ه ادوخ ین اکهر من مس لئؤت هی یرموداد ی هون ووب وور هب وور و هرب ی یرای خ
رؤز هر او اه وهئ ین اک هوئل مل درک نای او ،ن ووب ووب سروق وهئ ی حؤر ره مل مک ،ووت و هک یکهی هون
ادنئوخ و کسئمرف ،قؤرم ی شؤخ من مل مک ینیب ی هان وگ یرامؤت وهئ .تئ چهره دهی ل ات
رازای یشووت مک ی وهر مس ی هان وهئ ؤب هو متووزب روون سئب یکهی هه زه هب یل د ؛ووب ارشئ کلئ
ش ی وهئ ی تس ه تهن ان هت مأل هب .ت اکب راگز ر نای ووهه درکه ده یوز هرائ ؛ن ووب تهن هم و
ی هواچر مس ان هت ی هان وهئ ن ووب مک ؛هو متئ نئ یر هگب ی تهی اقؤرم ی یتهم اهن یل وپ هش ین او ته دی هن
نای تس ه مل نووبر اگز وکات ،تئ نئ ژرب ندرم ات یؤخ ی حؤر ووب هدامای .وهی ی زؤده نای یتهم رای
ن.نرگب رهو نایژ وکات ،نئ د وهئ یال ؤب ی هان وهئ ن ووب مک مأل هب ؛ت اکب کیزن .”

“Mbimbiliya ya mbinguni katika machozi! Mwana wa Mungu asiye na mwisho akiwa amefadhaika rohani, ameinamishwa na huzuni kuu! Tukio hilo liliijaza mbingu yote mshangao. Tukio hilo latufunulia ubaya mkuu kupita kiasi wa dhambi; latuonyesha jinsi ilivyo kazi ngumu, hata kwa Uweza usio na mwisho, kuwaokoa wenye hatia na matokeo ya kulivunja sheria ya Mungu. Yesu, akiutazama chini mpaka kizazi cha mwisho, aliuona ulimwengu ukiwa umezingirwa na udanganyifu unaofanana na ule uliosababisha uharibifu wa Yerusalemu.

Dhambi kuu ya Wayahudi ilikuwa kumkataa Kristo; dhambi kuu ya ulimwengu wa Kikristo ingekuwa kuikataa sheria ya Mungu, msingi wa serikali Yake mbinguni na duniani. Maagizo ya Yehova yangedharauliwa na kufanywa bure kabisa. Mamilioni waliokuwa katika utumwa wa dhambi, watumwa wa Shetani, waliokusudiwa kuteswa katika mauti ya pili, wangekataa kusikiliza maneno ya kweli katika siku yao ya kujiliwa. Upofu wa kutisha! upotovu wa ajabu!” Pambano Kuu, 22.

Ubutumwa bw’imbuzi bwamamajwe na Yohana Umubatiza kandi no na Kristo bwari ubutumwa bumwe bw’imbuzi, nk’uko n’ubutumwa bw’imbuzi bw’Abamilerite bwari ubutumwa bumwe bugaragaza ibyabaye bifitanye isano no kurangira kw’igihe cy’igeragezwa, nk’ubo ibihumbi ijana na mirongo ine na bine bazamamamaza. Abahamya batatu: Yohana Umubatiza, Kristo, n’Abamilerite, bahamya ko umurimo n’ubutumwa bw’ibihumbi ijana na mirongo ine na bine ari uburyo bw’igerageza ry’ubuzima cyangwa urupfu busohozwa binyuze mu kwi Yongera kw’ubumenyi kwafunguwe mu mwaka wa 1989. Ubutumwa bwafunguwe icyo gihe ni yeresi ya minsi y’imperuka igomba gusobanukwa n’abanyabwenge niba bagomba kuba “abatambyi” bagize ibihumbi ijana na mirongo ine na bine. Niba abo bakandida badasobanukiwe iyo yeresi, bagaragazwa nk’abanyabyaha, cyangwa nk’abapfapfa, kandi bararimbuka. Bo n’abana babo barangwa no kwangwa hakurikijwe ukwanga kwabo iyo yeresi ari ko kwi Yongera kw’ubumenyi.

Eeli Iya Ngai lilatondolowayo nti Roma ni ngutu ya obwami yeetumbula, eyaga abantu ba Ngai, ne oluvanyuma egwa era eteesawo okwolesebwa. Ekibuuzo ekigamba oba Roma ey’Obulembe Buno bwe buyinza bwa paapa oba Amerika kye kikemo ekitondoola nti abo abeesimbawo abo baba balongoofu ab’amagezi oba basiru. Ekikemo ekyo kya bunnabbi, kiggibwa mu kitabo kya Danyeri, era oluvanyuma kikakasibwa ne kituukirizibwa mu bujjuvu mu kitabo ky’Okubikkulirwa. Omulamwa gwa Roma ey’Obulembe Buno si kulonda kwokka wakati w’obuyinza bwa paapa oba Amerika; kye kikemo ekisembayo eri emitwalo kikumi mu enkumi nnya mu enkumi nnya. Kye kikemo kya bunnabbi, era bwe kitegeerwa obulungi kizingiramu buli kifaananyi eky’enkola ey’okugezesebwa esembayo nga bwe kiteereddwawo munda mu bujulirwa bwa bunnabbi obutukuvu bwa Ngai.

Pêvajoya ceribandina di dema Yûhenna Baptesîst û Mesîh ji pirtûka Daniel hatibû derxistin, wekî ku pêvajoya ceribandinê di dema Milleriyan de jî wisa bû. Wekî ceribandinek pêxemberî, rêbaza ku bi wê rastî tê damezrandin ji bo wan namzedan ew qas binge hîn e ku bi durustî bi kar bînin, wekî ku tenê li ser dîtina rast a kî ye Romaya Nû sekinîn. Ka nasandina rast a Romaya Nû were hesibandin, an jî sepandina rêbaza rast, herdu hêmanên ceribandinê di pirtûka Daniel de hatine vegirtin. Di Daniel beşa yekem de, Daniel di nav pêvajoyek sêgavî ya ceribandinê re derbas bû ku bi xwarinê dest pê kir, paşê bi ceribandineke dîtbar, û piştî wê bi ceribandineke ku ji aliyê Nebukadnezar ve hatibû pêkanîn, ku semboleki Kitêb-Muqeddesî ya Padîşahê Bakur e, hêza papal a rojên dawî.

Na hawa watoto wanne, Mungu akawapa maarifa na ustadi katika elimu yote na hekima yote; naye Danieli alikuwa na ufahamu katika maono yote na ndoto zote. Basi mwisho wa zile siku ambazo mfalme alikuwa amesema waletwe mbele yake ulipowadia, mkuu wa matowashi akawaleta mbele ya Nebukadreza. Mfalme akasema nao; na miongoni mwao wote

hakuonekana mmoja aliye kama Danieli, Hanania, Mishaeli, na Azaria; kwa hiyo wakasimama mbele ya mfalme. Na katika mambo yote ya hekima na ufahamu ambayo mfalme aliwauliza, aliwaona kuwa bora mara kumi kuliko waganga wote na wanajimu wote waliokuwa katika ufalme wake wote. Danieli 1:17–20.

“Dies dierum ad finem”, quae propheticæ sunt novissimi dies, cum centum quadraginta quattuor milia probantur, Daniel et tres illi digni inventi sunt “decies meliores omnibus magis et astrologis qui erant in universo regno eius”, et Daniel habebat “intellegentiam in omnibus visionibus et somniis”. Daniel repræsentat centum quadraginta quattuor milia, qui novissimis diebus intellegunt scientiæ augmentationem quæ advenit cum Christus, ut Leo de tribu Iuda, resignavit “eam partem libri Danielis quæ ad novissimos dies pertinebat”, anno 1989.

Danyeli hakuelewa tu zaidi ya wengine kuhusu ndoto na maono, bali alikuwa na “ufahamu katika maono yote na ndoto zote.” Yeye anawawakilisha wale wanaotumia mbinu ya mstari juu ya mstari, kwa maana mbinu hiyo huleta “maono yote na ndoto zote” pamoja katika ujumbe mmoja wenye mshikamano. Ujumbe unaoleta pamoja ndoto zote na maono yote katika mstari mmoja wa unabii hutambulisha “matukio yanayohusiana na kufungwa kwa muda wa rehemu.” Ujumbe huo umewekwa imara kwa ishara ya unabii ambayo ni Rumi ya Kisasa, nguvu inayojiinua yenyewe, inayowapora watu wa Mungu, nayo huanguka.

Nguk ugwo kuaki kuthamibwa mwene ku kũhũthithya njĩra ya wĩra ĩrĩa ya kwĩhoka. Aingi a arĩa meyaria atĩ nĩ marĩa marasoma Bibilia makarĩa njĩra ya mũtharĩ ũmwe igũrũ rĩa ũngĩ; na amwe a arĩa meyaria atĩ nĩ maratũmĩra, magakora ũhũthĩri wa mĩtugo ĩrĩa ĩgũũmba njĩra ĩyo ya mũtharĩ ũmwe igũrũ rĩa ũngĩ. Mĩtugo ĩyo nĩ yaambire kwandĩkwo thibitari-inĩ nĩ A-Millerite, na andũ a Ngai a matukũ ma mũthia nĩ meharĩirio mbere atĩ arĩa ma kuuma me atumwo a mũndũ wa gatatũ wa malaika nĩ makatũmĩra mĩtugo ya William Miller ya gũtafsiri ũhoru wa ũnabii.

“Tu va vaambulikidila nsangu wa mwanju wa butatu, vala vakusosanga Masono va Nzambi mu nzila mosi yina Tata Miller bakulanda.” Review and Herald, November 25, 1884.

William Miller ākā na ere na tubutubuia n taian anera aika tenua n te Buka n Te Kaotioti bukin i mwaane teninibong, ao e aoraki iai n te kairua n Iōane te Babetito, are e ā na tubutubuia n te rongorongō are te kanikina iai ko Kristo. E kaoti naba ne Sister White te kabane n te katautau are e roko iroun Iōane te Babetito ni karawa ko Kristo ma te kabane n te katautau n taian anera aika tenua. E tuangaki n Iōane te tubutubuia n te rongorongō, ao tiaki mai mwaiti aika i matan te korosi, nakoina are e nĩa ana katoatoa ko Kristo i Kaisarea Pilipo, ngke Iesu e a kona n riki nakon te boou n te rongorongō are e tuangaki mai iroun Iōane. Te taeka ni koaua are e moan tibwaeia Iōane ngke e nora ko Kristo, bon te kakorakoraia ko Kristo bwa Te Tiibin te Atua, ae e karawaia taeka ni bure aika te aonnaba.

Aya mambo akatendeka paBethabara mhiri kwa Yordani, apo Johane akanga achibhabhatidza. Zvino mangwana acho Johane akaona Jesu achiuya kwaari, akati, Tarirai, Gwayana raMwari, rinobvisa chivi chenyika. Uyu ndiye wandakataura pamusoro pake ndichiti, Shure kwangu kunouya murume akandipfuura pakukudzwa; nokuti akanga aripo ini ndisati ndavapo. Johane 1:28–30.

Vamwe na myaka itatu n'igice y'igeragezwa yarangiye ku musaraba. Nyuma yuko Yohana yiciwe hafi mbere y'umusaraba, Yesu aherako atangira gusobanura ya magambo ya mbere cyane ya Yohana.

Yesu alipofika katika mipaka ya Kaisaria Filipi, akawauliza wanafunzi wake, akisema, Watu hunena Mimi Mwana wa Adamu ni nani? Wakasema, Wengine hunena ya kuwa wewe ndiwe Yohana Mbatizaji; wengine, Eliya; na wengine, Yereimia, au mmoja wa manabii. Akawaambia, Lakini ninyi mwaninena Mimi kuwa ni nani? Simoni Petro akajibu, akasema, Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu aliye hai. Yesu akajibu, akamwambia, Heri wewe, Simoni Bar-Yona; kwa kuwa mwili na damu havikukufunulia hayo, bali Baba yangu aliye mbinguni. Nami nakuambia ya kwamba wewe ndiwe Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu; wala malango ya kuzimu hayatahinda juu yake. Nami nitakupa wewe funguo za ufalme wa mbinguni; na lo lote utakalolifunga duniani litafungwa mbinguni; na lo lote utakalolifungua duniani litafunguliwa mbinguni. Ndipo akawaagiza wanafunzi wake wasimwambie mtu yeyote ya kuwa yeye ndiye Yesu Kristo. Tangu wakati huo Yesu akaanza kuwaonyesha wanafunzi wake ya kwamba imepasa aende Yerusalemu, na kuteswa mambo mengi na wazee na wakuu wa makuhani na waandishi, na kuuawa, na siku ya tatu kufufuka. Mathayo 16:13–21.

Kaesaria Filipi ni jina la Panium katika wakati wa Kristo, nayo Panium yatambulishwa katika aya ifuatayo baada ya aya ya kumi na nne ya Danieli kumi na moja, ambamo waasi wa watu wako, wanaojiinua wenyewe lakini wanaanguka, wanaingizwa. Ujumbe wa Yohana Mbatizaji, uliovuviwa na mkamilifu, ulikuwa ujumbe wa mwanzo uliowakilisha ujumbe wa Wamillari, uliokuwa umewekwa juu ya kanuni za Miller. Ujumbe wa Kristo katika mwisho, uliojengwa juu ya ujumbe wa Yohana na kuupanua, nao uliwakilisha kwa mfano ujumbe wa mwisho wa malaika watatu, yaani, ule unaotegemea kanuni za Miller na maelezo yanayoongezwa kwa ujumbe wa Miller wakati mbinu ya mstari juu ya mstari inapofika mwisho wake.

Ejwa kwa maelewo maovu ga ishara iyo iikikalisia onoono hamwe na ishara ya Rumi ya Kisasa, gikilinganāna na abo mu hisitōria ya Kristo aabo baalekete ujumbe wa musalaba. Tujuziwa ya kwamba Wayahudi aabo baalekete ujumbe wa Yohana Mbatizaji batakuweza kufaidika kwa mafundisho ga Yesu, na kwamba hisitōria ya Wayahudi hao baatenda neno hilo hilo yawakilisha abo baalekete ujumbe wa malaika wa kwanza. Wamillari walitambulisha wanyang'anyi wa watu wako, ambao baadaye nilibuni kwa maneno haya, “Rumi ya Kisasa,” kuwa ni mamlaka ya upapa.

Tuzokomeza ayo mafikiri mu kiganiro gikurikiyeho.